

מסע לפורטוגל: בסבך זהויות נפתלות

סמינר בעקבות היהודים בפורטוגל

26.4-4.5.26 בהדרכת אמירה ופרופ' נחם אילן

מבוא

פורטוגל, אחת המדינות הקטנות באירופה ומהוותיקות שבהן, הצטרפה לעולם המודרני באיחור יחסי. ההרים, הערים עם מצודות בגבולה עם ספרד בצפון ובמזרח והאוקיינוס האטלנטי במערב, הניעו את הפורטוגלים למסעות לגילוי ארצות. במאה ה-12 הוקמה הממלכה העצמאית של פורטוגל ובתוכה קהילה יהודית אשר עשירה היו יועצי המלכים. רוב מגורשי ספרד ב-1492 הגיעו לפורטוגל השכנה והיו כ-20% מכלל תושבי הממלכה. כעבור כחמש שנים, ב-1497, נאלצו לעבור גירוש נוסף שהפך להמרת דת בכפייה. הנוצרים החדשים השתלבו בחיי המדינה, וחלקם המשיכו לשמור בסתר על זהותם היהודית ועל מסורת אבותיהם, ונרדפו בשל כך על ידי האינקוויזיציה. אלו שהצליחו לעזוב את הממלכה לאנטוורפן או לאמסטרדם חזרו ליהדות והקימו שם קהילות פורטוגליות חדשות. בטיולנו נבקר בכמה ממרכזי היהודים העתיקים בפורטוגל. נראה שרידים מן העבר המרתק, נבקר בארמונות ומבצרים בני מאות שנים, נטייל באתרים מודרניים בני זמננו, נחצה כפרים מקסימים בנופים מרהיבים ונחוש את קסמה המיוחד של פורטוגל ושל תושביה מכניסי האורחים. המסע ייערך כסמינר מתגלגל. כל יום מסיירים ולומדים מתוך מקראה. יש הרצאות ושיעורים המובנים בתכנית וכן שימוש באמצעי מדיה נוספים כמו סרטים ומוסיקה. המסע מתאים לשומרי שבת וכשרות.

יום 1 א' - 26.4.26 – תל אביב – ליסבון

ניפגש בנתיב"ג ונטוס לליסבון דרך יעד באירופה. לאחר הנחיתה נערוך סיור פנורמי בעיר. נראה את כיכר רוסיו, בה נוצרו יהודי פורטוגל ב-1496. נבקר במוזיאון האזולייזיס – האריחים המצוירים, האופייניים לפורטוגל. ארוחת ערב במסעדה הכשרה, נגיע למלון לליבו נלון בשהותנו בליסבון.

יום 2 ב' – 27.4.26 – ליסבון

היום מוקדש לסיור מודרך בליסבון, הבירה היפה והמעניינת של "פורטוגל - מלכת הימים", השוכנת בשפך הנהר טג'ו. נסייר ברובע היהודי העתיק – אלפאמא (Alfama), בכיכר המסחר קומרסיו (Comersio) ובמוזיאון המודרני לתולדות העיר ליסבון. נמשיך לרובע בלם (Belem) המלכותי. נראה את מגדל בלם, את אנדרטת מגלי הימים והיבשות המרשימה ונראה את כנסיית מנזר ז'ירונימו, מקום קבורתו של וסקו דה גמה. נבקר במוזיאון הימי שמראה את גדולתה של האימפריה הפורטוגלית. ארוחת ערב ולינה בליסבון.

יום 3 ג' – 28.4.26 – ליסבון – סינטרה – אובידוש – ליסבון

נצא מערבה לסינטרה (Sintra) וארמונותיה המפוארים. נסייר בעיירה הקטנה שהייתה מקום הנופש של מלכי פורטוגל. נבקר בארמון פניה ששירת את מלכי פורטוגל עד המאה ה-20. נמשיך לכף הסלע (Cabo da Roca), הנקודה המערבית ביותר באירופה ואח"כ ניסע צפונה לעיירה אובידוש (Obidos), המוקפת חומה ואשר סמטאותיה הן כמוזיאון פתוח לאמנות עממית, נוכל ללכת בה על החומה.

יום 4 ד' – 29.4.26 – ליסבון – קסטלו דה וידה – בלמונטה

היום נצא מליסבון לצפון מזרח לביקור בקסטלו דה וידה (Castelo de Vide) שם נפגוש בסיפורם המרתק של אנוסי פורטוגל. נסייר בעיירה ששמרה את אוירת ימי הביניים, כאילו הזמן עמד בה מלכת וכך ברובע היהודי העתיק. את עקבותיו נוכל לראות בשמות הרחובות, כמו רואה דה ג'ודאריה ("רחוב היהודים") וגם בבית הכנסת הקטן, מהעתיקים בפורטוגל. נמשיך לבלמונטה (Belmonte) אחד משיאיו של הטיול - עיירה שבה חלק מקהילת האנוסים חזרו ליהדות, בנו בית כנסת חדש (1993) ומנהלים חיי קהילה קטנה. לינה וארוחת ערב בפוסאדה (Posada) בלמונטה.

בית הכנסת בקסטלו דה וידה

יום 5 ה' – 30.4.26 – בלמונטה – וילאר פורמוסו – טרנקוסו – פורטו

היום נבקר במוזיאון היהודי ובבית הכנסת של בלמונטה. נמשיך לוילאר פורמוסו, (Vilar Formoso), עיירה שנמצאת בגבול עם ספרד. נבקר ב"מוזיאון השלום" לזכרו של חסיד אומות העולם הפורטוגלי – אריסטיד דה סוזה מנדש. נמשיך לטרנקוסו (Trancoso), עיירה יפהפייה מוקפת חומה בה שגשגה במאות 14-15 קהילה יהודית חשובה. נבקר במרכז ההיסטורי וברובע היהודי שלה ובית הכנסת החדש ע"ש יצחק קרדוסו – אנוס בן המאה ה-17, שחי כרופא ופילוסוף מצליח בקרב האצולה עד שברח לוונציה ושב ליהדותו. משם נמשיך בנסיעה לפורטו, העיר השנייה בגודלה בפורטוגל. ארוחת ערב במסעדה הכשרה ולינה במלון בפורטו.

יום 6 ו' – 1.5.26 – פורטו

היום נבקר במוזיאון היהודי הקטן של פורטו ובבית הכנסת שנבנה בכספו של הנדבן כדורי. נמשיך לרובע היהודי העתיק. נראה את המקום שבו שכן בית הכנסת "אסנוגה". נבקר באתר שבו שכן בית כנסת נוסף ונראה את שרידיו. נבקר בבניין הבורסה ובתחנת הרכבת סן בנטו ונראה את קישוטי האריחים שבה. נסיים בשיט על נהר הדורו. נחזור למלוננו להכנות לשבת. קבלת שבת, וארוחת שבת במסעדה, ולינה בפורטו.

יום 7 שבת – 2.5.26 – פורטו

אחרי קפה ועוגה במלון, נלך לתפילה בבית הכנסת. אחרי סעודת השבת במסעדה, נחזור למלון למנוחת השבת. אחרי הצהרים נצא לסיור בקרבת המלון. סעודה שלישית במלון. לינה בפורטו.

יום 8 א' – 3.5.26 – פורטו – יער בוסאקו – קואימברה – טומאר

ניסע לבקר ביער בוסאקו, (Bucaco) הצומח על מדרון תלול בלב הארץ, והוא פנינת טבע בארץ החקלאית שלא נותרו בה כמעט יערות, ובו עצים עתיקים ומכוסים חזזיות. נמשיך לקואימברה, (Coimbra) בירתה ההיסטורית של פורטוגל ועיר האוניברסיטה העתיקה, השוכנת על גדות נהר המונדגו. נבקר באוניברסיטה שנוסדה ב-1290, ונראה את הספרייה הבארוקית ונתרשם מתקרתה המיוחדת המצוירת. בסוף הביקור נמשיך לטומאר לארוחת ערב ולינה.

יום 8 ב' – 26.6 – טומאר – ליסבון – תל אביב

הבוקר נבקר בעיירה טומאר (Tomar) ובמבצר-מנזר של הטמפלרים, בסגנון האדריכלות הימי-ביינמית, כולל החלון המיוחד בסגנון המנואליני מתחילת המאה ה-16. נמשיך למרכז העיר העתיק ונבקר בבית הכנסת העתיק על שם אברהם זכות מהמאה ה-15. בתום הביקור בהתאם לשעת הטיסה, ניסע מטומאר לליסבון לש"ת לטיסה בחזרה לארץ. הגעה בשעות הבוקר המוקדמות של יום שלישי.

בית הכנסת בטומאר

הטיול ייערך עם חברת "שי בר אילן"

מחירי הטיול למשלמים במזומן (לא פחות מ-20 מטיילים משלמים)

* לאדם בחדר זוגי: **\$3,850** (מבוסס על 20 משתתפים משלמים)

* תוספת ליחיד בחדר: **\$750**

* ניתן לשלם בשלושה תשלומים.

מחיר הטיול כולל

- טיסה בינלאומית הלך ושוב לפי המסלול
- מיסי נמל ודלק נכון לתאריך 1.11.25
- אכסון בבתי מלון דרגת תיירות טובה ו/או ראשונה
- בוקר וערב ארוחה מלאה + מצרכים להכנה עצמית של כריכים לצהריים
- אוטובוס תיירים נוח ממזג לביצוע תכנית הטיול
- סיורים בהתאם לתוכנית הטיול ומדריך מקומי בהתאם לחוקי המדינה דובר אנגלית לרבות דמי כניסה לאתרים השונים
- טיפים לנותני השירותים בחו"ל
- מדריך ישראלי מצוות שי בר אילן
- * **המרצה פרופ' נחם אילן**
- * **המדריכה אמירה אילן**

המחיר אינו כולל

- ביטוח נסיעות, בריאות ומטען
- טיפ למדריך הישראלי (נהוג לתת €5 ליום לנוסע)
- הוצאות בעלות אופי אישי כלשהן כגון: משקאות בארוחות, טלפונים וכד'
- כל שרות שאינו מוזכר ב"מחיר הטיול כולל"

הערות

- * ימי שישי ושבת, ימי חג וחול המועד בארץ, ימי א' וחגים בחו"ל אינם נחשבים למניין ימי עבודה.
- * במידה והוצאו כרטיסי טיסה כלשהן או נקנו שירותים נוספים כגון אשרה וכד', יתווספו מחיריהן לדמי הביטול הנקובים לעיל.
- * מחיר הטיול מבוסס על מינימום של 25 נוסעים משלמים.
- * בכל מקרה של שינוי, ביטול או תקלה הקשורה לטיסות, לשיט או לתעבורה תחול האחריות על חברת התעופה או התעבורה.
- * יתכנו שינויים במסלול הטיול עקב שינוי בזמני טיסות וסיבות אובייקטיביות אחרות.
- * תנאים ואחריות כפי שמופיעים באתר האינטרנט www.shaibarilan.co.il
- * חשוב לוודא שהדרכון בתוקף ל-6 חודשים לפחות.
- * התוכנית מתארת את אתרי הביקור אך לא בהכרח את סדר הביקורים לאורך הימים.

תנאי תשלום

- ברגע ההרשמה יחויב הנוסע במקדמה של \$500 לאדם.

- סגירת תשלום: מרגע הפיכת הטיול למובטח.

תנאי ביטול

- עד 60 ימי עבודה* לפני יציאת הטיול יחויב הנוסע ב-\$47 דמי רישום בלבד
 - 59-40 ימי עבודה* לפני היציאה יחויב הנוסע ב-25% משווי הטיול
 - 39-14 ימי עבודה* לפני היציאה יחויב הנוסע ב-50% משווי הטיול
 - 13-8 ימי עבודה* לפני היציאה יחויב הנוסע ב-75% משווי הטיול
 - מ-7 ימי עבודה* לפני יציאת הטיול עד למועד היציאה יחויב הנוסע בכל מחיר הטיול כולל כל העלויות הנלוות.
- במידה והוצאו כרטיסי טיסה כלשהם או נקנו שירותים נוספים כגון אשרה וכד', יתווספו מחיריהם לדמי הביטול הנקובים לעיל.
- * ימי שישי ושבת, ימי חג וחול המועד בארץ, ימי 'א' וחגים בחו"ל אינם נחשבים למניין ימי עבודה.